

ความเนิ่นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างกำลังคนในประเทศให้มีคุณภาพ ถ้าคุณภาพของบุคคลในประเทศดีแล้ว ประเทศย่อมเจริญรุ่งเรือง ประเทศไทยใฝ่มุ่งพัฒนาการศึกษาทุกระดับมาตลอดเวลา โดยเฉพาะในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 นี้ ซึ่งคำนึงถึงการศึกษาเป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งสำหรับความเจริญของสังคมและประเทศชาติ ในปัจจุบันนี้สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และวิทยาการก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง จำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิทยาการ ทั้งในแง่ระบบการศึกษาและหลักสูตร

แนวนโยบายของรัฐบาลในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมัธยมศึกษาได้ระบุไว้ว่า¹ "มุ่งให้โรงเรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจและความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนและสังคม" หลักการนี้ตรงกับหลักการของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการได้มีการยกร่างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไว้แล้ว จึงได้นำมาดัดแปลงกันเป็น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 หลักสูตรดังกล่าวได้มีหลักการระบุไว้ว่า² "เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาทั่วไป อันเป็นพื้นฐานสำหรับประกอบสัมมาอาชีพตามความสามารถและความสนใจ และเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดโปรแกรมการเรียนให้จบในตัวเองได้ หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ เป็นหลักสูตรที่มุ่ง

---

¹กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ในเคทีโปรดักชั่น, 2520), หน้า 11.

²กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์(1977) จำกัด, 2525), หน้า 1.

พัฒนาบุคลิกภาพและ เปิดโอกาสให้เด็กวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ และความถนัด เฉพาะตน โดยให้ยูเรียนมีความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นทาง คำนอาชีพ การจัดสอนวิชาอาชีพจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการ เป็นหลักสูตร ที่เปิดโอกาสให้ยูเรียนสามารถศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่งวิทยากร และสถานประกอบการต่าง ๆ ได้"

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 นี้ ได้ระบุเกี่ยวกับ หลักการที่จะให้สถานศึกษาได้ดำเนินการ สอนทั้งวิชาที่เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อและวิชาที่เป็น พื้นฐานสำหรับประกอบสัมมาชีพ โดยให้เด็กเลือกเรียนได้ตามความสามารถและความสนใจของ ตนเอง ซึ่งหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้คำนึงถึงความแตก ต่างของความสามารถและความสนใจของเด็ก

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 มีเจตนารมณ์ที่จะสร้างบุคคลในประเทศ ให้มีคุณภาพทั้งสองส่วน คือ ส่วนที่มีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาระดับสูงขึ้นไป และส่วน ที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อซึ่งต้องออกไปดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมหรือท้องถิ่นของตน/ผู้ที่มีความ สามารถสอบเข้าศึกษาต่อได้ก็จะได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ส่วนผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อใน ระดับสูงต่อไปก็สามารถที่จะออกไปใช้ชีวิตในสังคม ประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตัวได้พอสมควร เพราะหลักสูตรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดการจัดแผนการเรียนไว้สองแบบคือ แบบที่เน้นหนัก เป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาต่อและแบบเน้นหนักให้จบในตัวเอง ซึ่งจะประกอบด้วยวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจและความถนัดของเด็ก และเป็นอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและ ความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้นหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับดังกล่าวนี้ จึงมีโครงสร้างที่ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นวิชาบังคับและวิชาเลือก

ส่วนที่เป็นวิชาบังคับซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทุกคนต้องเรียนนั้น มีจุดประสงค์เพื่อที่จะ สร้างเสริมความรู้ ทักษะและคุณสมบัติบางประการร่วมกันที่ถือว่าจำเป็นสำหรับความเป็นพลเมือง ก็ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศชาติและการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ส่วนที่เป็นวิชาเลือกซึ่งมีอยู่ประมาณ 1 ใน 3 ของ

วิชาทั้งหมด จะเป็นส่วนที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ ทั้งนี้เพราะถือว่าหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 นี้¹ เป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง ผู้ที่เรียนจบหลักสูตรนี้แล้วจะสามารถดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและประกอบอาชีพเลี้ยงชีวิตได้ตามสมควร โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จึงประกอบด้วยกลุ่มวิชาต่าง ๆ 5 กลุ่มคือ กลุ่มภาษา กลุ่มวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ และกลุ่มการงานและอาชีพ

สำหรับกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ เป็นทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก และในเกณฑ์การจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นได้กำหนดไว้ขอหนึ่งว่า² "ผู้เรียนจะต้องได้หน่วยการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 90 หน่วยการเรียนรู้ โดยเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตร"

จะเห็นได้ว่ากลุ่มวิชาการงานและอาชีพเป็นกลุ่มวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้เรียน เมื่อเป็นเช่นนี้หลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพจึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทั้งหลายควรจะให้ความสำคัญและเอาใจใส่เป็นพิเศษในการที่จะช่วยกันพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์อยู่ตลอดเวลา

ในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ไม่รู้จบ เป็นสิ่งที่จะต้องกระทำอยู่เสมอ นั่นคือหลังจากที่หลักสูตรได้กำหนดจุดหมาย หลักการ โครงสร้างรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาแล้ว เมื่อมีการนำเอาหลักสูตรไปดำเนินการใช้ (implementation) ภายใต้งานของการจัดแผนการเรียนรู้ การจัดสื่อการเรียนรู้ วิธีสอน การวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมสักระยะหนึ่งก็จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษา ติดตาม ประเมินผลหลักสูตรทั้งในเชิงระยะสั้นระหว่างที่หลักสูตรกำลังดำเนินการใช้อยู่ (formative evaluation) และในเชิงระยะยาวเมื่อหลักสูตรได้ใช้ตามกำหนดเวลาแล้ว (summative evaluation) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ของกระบวนการใช้หลักสูตรว่าจะเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไร มีอะไรที่ควร

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับแก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, 2520), หน้า 3.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

จะได้รับการ แก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม เพื่อให้การใช้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล หรือควรที่จะต้องมี การปรับปรุงหลักสูตรอย่างไร ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ที่เป็นอยู่ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นอยู่ในเวลาที่ประกาศใช้หลักสูตรนั้น ฉะนั้นจึงมีผู้กล่าวไว้ว่า "หลักสูตรจึงควร จะมีความคล่องตัวพอสมควร มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีตลอดเวลา เพราะฉะนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่ต้องทำอยู่เสมอ เพื่อให้หลักสูตร เหมาะสมทันสมัยตลอดเวลา"

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับนี้เป็นหลักสูตรที่ประกาศใช้โดยมิได้มีการทดลองใช้มาก่อน ดังนั้นจึงไม่มีโอกาสได้ทราบถึงข้อบกพร่อง ปัญหา หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่มีในหลักสูตร ก่อนที่จะประกาศใช้จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผลหลักสูตรไปพร้อม ๆ กันกับขณะที่หลักสูตรดำเนินการใช้อยู่ ทั้งเป็นระยะ ๆ และเมื่อหลักสูตรใช้ครบกำหนดเวลาแล้ว

หลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพขั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก็เช่นเดียวกัน หลังจากที่ได้กำหนดจุดประสงค์ โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาแล้ว เมื่อนำไปใช้ภายใต้เงื่อนไขของการจัดแผนการเรียน การจัดสื่อการเรียน วิธีสอน และการวัดผล ประเมินผล ซึ่งได้ดำเนินการไปเป็นระยะหนึ่งแล้วนั้น กล่าวคือ เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นมา จนถึงสิ้นปีการศึกษา 2523 ถือว่า เป็นการนำเอาหลักสูตรไปใช้ครบชั้นเรียน จึงควรที่จะได้มีการศึกษา ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรดังกล่าวเพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของหลักสูตร ในอันที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพขั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป ทั้งนี้เพราะว่า "การประเมินผลหลักสูตรหลังจากที่ได้ นำหลักสูตรไปใช้แล้วจะช่วยให้พัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ได้"

¹ สุจริต เพียรชอบ, หลักสูตร ลักษณะ แนวโน้มและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 25.

² มารศรี ภิรมย์ราช, "การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 2," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 50.

การนำเอาหลักสูตรไปใช้ไม่ได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้ เพราะว่าเป็นขั้นที่จะสะท้อนให้เห็นว่าในทางปฏิบัตินั้น ความมุ่งหมาย เนื้อหา ตลอดจนกิจกรรม การเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผลได้มากน้อยแค่ไหน มีอะไรที่ยังบกพร่อง มีปัญหา อุปสรรค ฯลฯ ที่ควรจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข และผู้ที่ จะสามารถให้ข้อมูลได้ที่ดีที่สุดก็คือ ผู้ที่นำเอาหลักสูตรไปใช้จริง อันได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหาร โรงเรียน ดังที่ มารศรี ภิรมย์ราช โคกกล่าวไว้ว่า¹ "ในการนำเอาหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ ผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่และนักเรียน จากบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่และนักเรียน จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำเอาหลักสูตร ไปใช้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ครู เป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุด ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้และทำความเข้าใจกับหลักสูตรและการสอนเพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ส่วน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญจะกล่าวถึงคือ ผู้บริหาร ซึ่งจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำความรู้ ความสะดวก ตลอดจนกำลังใจ เพื่อให้การสอนการเรียนบังเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร"

นอกจากนี้ สุจริต เพ็ชรชอบ ก็ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของครูผู้สอนในการนำ เอาหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลว่า² "ในแง่ของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ ผู้สอนเป็นผู้ทำให้ หลักสูตรบังเกิดผล แม้หลักสูตรจะดีเลิศเฉียบานใด หากครูผู้สอนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมาย แนว ความคิดและเนื้อหาในหลักสูตรอย่างท่องแท้แล้ว หลักสูตรจะไม่มีวันบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนด ไว้อย่างแน่นอน"

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะได้มีการสำรวจและศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง กับการนำเอาหลักสูตรมาสู่การเรียนการสอนและอาชีพชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ไปใช้ โดยตรง ซึ่งได้แก่ ครูผู้สอนวิชาการศึกษาและอาชีพชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และผู้บริหารของ

¹มารศรี ภิรมย์ราช, "การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 2," หน้า 45.

²สุจริต เพ็ชรชอบ, หลักสูตร ลักษณะ แนวโน้มและการพัฒนาหลักสูตร, หน้า 25 - 26.

โรงเรียน เพื่อที่จะไต่ถามถึง ปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของหลักสูตรดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์และมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขหลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับการดำเนินงานการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6

4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับปัญหาและการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6 ไม่แตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับการดำเนินงานการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6 ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ เกี่ยวกับการจัดการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6 ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ ต่อการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในประเด็นต่าง ๆ คือ

- 1.1 การจัดแผนการเรียน
- 1.2 การวางแผนการสอน
- 1.3 เทคนิคและวิธีการสอน
- 1.4 สื่อการเรียน
- 1.5 สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน
- 1.6 การวัดและประเมินผลการเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้จะรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา และจะศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 6 ได้แก่ จังหวัดลพบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และอุทัยธานี เท่านั้น

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 6

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ หรือ
ครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ครูผู้สอน หมายถึง หัวหน้าหมวดและครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา

2525

แผนการเรียน หมายถึง กลุ่มรายวิชาที่นักเรียนเลือกเรียนโดยได้รับความเห็นชอบ
จากโรงเรียน โดยได้เรียนตามความถนัด ความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อ หรือ
ประกอบอาชีพ

สื่อการเรียน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เอกสารที่ใช้ประกอบการสอน และวิธีการ
ที่ใช้ในการเรียนการสอนให้บังเกิดผล

วิชาการงาน หมายถึง รายวิชาที่เป็นวิชาบังคับในกลุ่มการงานและอาชีพ ตาม
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

วิชาอาชีพ หมายถึง รายวิชาที่เป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตาม
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

สถานฝึกงานอาชีพ หมายถึง แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถาน
ประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียน เข้าฝึกงานอาชีพในระหว่าง
ปีการศึกษา 2525

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรในการ
ปรับปรุงการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยเฉพาะการปรับปรุงหลักสูตร
กลุ่มการงานและอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ในเขตการศึกษา 6 ต่อไป

2. เป็นข้อมูลเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กลุ่มการงานและอาชีพ โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติและปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน

3. เป็นประโยชน์ต่องานนิเทศการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์จะช่วยเหลือโรงเรียนในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กลุ่มการงานและอาชีพ ในเขตการศึกษา 6 ได้อย่างถูกต้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ จำนวน 472 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 236 คน แบ่งออกเป็น

ก. ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ จำนวน 118 คน ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

ข. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จำนวน 118 คน ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

1.2 ครูผู้สอนในกลุ่มการงานและอาชีพ ทุกโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างเลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โรงเรียนละ 2 คน รวม 236 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 คู่มือการวัดและประเมินผลการเรียน คู่มือแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น คู่มือหลักสูตรท้องถิ่น และเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open-ended) โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ เพื่อนำผลมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งและรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์เป็นบางส่วน และส่งรับคืนด้วยตนเองเป็นบางส่วน

4. การวิเคราะห์

4.1 ข้อมูลส่วนตัว แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพของโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละและเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการเรียนรู้ อาชีพ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยเสนอเป็นตารางค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิเคราะห์โดยเสนอเป็นตารางค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะแบบสอบถามเป็นปลายเปิด วิเคราะห์โดยเสนอเป็นความเรียงแสดงความคิดเห็นของปัญหาแต่ละด้านของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

ในการเสนอข้อมูลของการวิจัย เสนอในลักษณะของการบรรยาย และวิเคราะห์ตามลำดับชั้นตอนดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น คำจำกัดความของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย และขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ โดยเน้นเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านต่าง ๆ คือ การจัดแผนการเรียน การวางแผนการสอน เทคนิค และวิธีการสอน สื่อการเรียน สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน การวัดและประเมินผลการเรียน

บทที่ 3 เสนอวิธีการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรคุณธรรม
งานและอาชีพ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปใช้

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

บทที่ 5 เป็นการสรุปผลของการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ ตลอดจนขอ
เสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

ภาคผนวก ประกอบด้วย หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย แบบสอบถามเพื่อ
การวิจัย ตารางแจกแจงความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม และประวัติการศึกษาของผู้เขียน